Design Innovation Updates

2026 #5

Gelijkwaardige Samenleving



‘Verandering ervaren we vaak als iets dat ons overkomt, maar dat hoeft niet zo te zijn.’

Philémonne Jaasma
cocosmos

Andreas Krüger
Haus der Statistik

Rikst Westra
Avans Hogeschool

Powered by CLICKNL

Design Innovation Updates

De Design Innovation Updates bieden inspiratie en handvatten om jouw ontwerpkracht te verdiepen. Aan de basis van de Updates staan de CLICKNL Design Innovation Sessions, gehouden tijdens de Dutch Design Week 2025.

Collectieve innovatie begint bij ontmoeting

Voor transities is het nodig dat mensen samenkomen om verandering te initiëren en met elkaar vorm te geven. In sommige gevallen is er sprake van een of meer kartrekkers die de potentie voor verandering zien en zichzelf organiseren, zoals de kunstenaars en creatieven die het initiatief namen voor ontwikkeling van het Haus der Statistik in Berlijn.

Maar niet iedereen is een kartrekker en loopt voorop in een transitie. Hoe kunnen ontwerpers in veranderingstrajecten betrokkenen dan toch handvatten bieden zodat ze eigenaarschap gaan voelen en bij kunnen dragen aan transities? In deze Design Innovation Update verkennen we beide vormen van collectieve innovatie.



Philémonne Jaasma – Foto: Kas van Vliet

Verandering dichter bij mensen brengen

Philémonne Jaasma

Een transitie kan voelen als iets groots, waarbij betrokkenen het idee hebben dat ze zelf niet veel aan de verandering kunnen doen – laat staan eraan bijdragen. Hoe kunnen zij dan toch een stem en handelingsperspectief krijgen in transities? Met ontwerpend onderzoeksbureau cocosmos maakt oprichter Philémonne Jaasma dit mogelijk.

Voor deze Design Innovation Update gaat ze in gesprek met schrijver Twan Eikelenboom. Ze deelt hoe haar omgeving haarzelf en haar werk heeft gevormd, hoe cocosmos betrokkenheid bij transities ontwerpt en organiseert, en welke handvatten ze hiervoor hebben ontwikkeld.

Met cocosmos ontwerpen jullie aan cocreatie van stad en samenleving. Hoe is die interesse en gedrevenheid bij jou persoonlijk ontstaan?

‘Ik ben zelf opgegroeid in Eindhoven: een stad die bekendstaat om techniek, design en kennis: TDK. Mijn ouders zijn naar Eindhoven gekomen, omdat zij werden aangetrokken door de innovatie die hier plaatsvindt. Mijn moeder is docent en creatief, mijn vader is ingenieur. Van hen heb ik meegekregen dat ik met creativiteit en vernuftigheid iets positiefs wil bijdragen aan de wereld.

Voor mij heeft waar we vandaan komen en hoe een omgeving ons vormt een belangrijke plek in mijn werk. We zijn immers allemaal producten van onze omgeving. Ik vind het belangrijk om dat te erkennen, omdat het bepaalt hoe we met de wereld omgaan en hoe we onze rol als ontwerpers invullen. De omgeving die ons heeft gevormd, komt terug in alles wat we doen.

In mijn geval lopen techniek, design, kennis en maatschappelijke betrokkenheid als een rode draad door mijn werk. Ik heb een creatieve studie gedaan aan de TU Eindhoven, ben daar gepromoveerd, en heb in 2021 cocosmos opgericht: een ontwerpstudio gespecialiseerd in cocreatie bij maatschappelijke vraagstukken.’

Hoe werkt dit besef – dat onze omgeving ons vormt en ons bepaalde waarden meegeeft – door in het werk dat je doet met cocosmos?

‘Wanneer we met cocosmos nadenken over inclusieve samenlevingen en participatie, is het essentieel dat we ons heel bewust zijn van onszelf en onze eigen achtergrond, de lessen en ideeën die we hebben meegekregen, en het perspectief dat we meebrengen. Dit inzicht komt voort uit mijn promotie-onderzoek, waarin onder meer de samenwerking tussen inwoners en lokale overheden centraal stond.

Juist in de samenwerking tussen inwoners en lokale overheden, waarin ook nog eens sprake is van een machtsverschil, zijn er veel verschillende perspectieven en belangen die moeten samenkomen. In die samenwerking zal iedereen de vraag in wat voor samenleving we willen leven, ook nog eens op een andere manier invullen. Wat ik interessant vind hierin, is om dit samenspel van belangen vanuit filosofisch perspectief te benaderen.

Zo karakteriseerde politiek filosoof Hannah Arendt pluraliteit als iets dat ons van elkaar onderscheidt en ons daarmee gelijk maakt. We zijn hetzelfde in dat we anders zijn. Echte uitwisseling komt pas tot stand door jezelf aan iemand te laten zien, maar daarvoor heb je ook iemand nodig die naar jou kijkt. Ik leer mijzelf in een gesprek of in een bijeenkomst namelijk beter begrijpen, door de feedback die anderen mij geven. Iemand kijkt, iemand fronst, iemand beweegt op een bepaalde manier en reageert: al die signalen kunnen eraan bijdragen dat ik mijzelf beter begrijp. En deze signalen zijn voortdurend en overal aanwezig.



Toren van Overmorgen – Foto: Angeline Swinkels voor BrabantKennis

Inspelen op deze concepten stelt mij als ontwerper in staat om interacties tussen verschillende partijen op andere manieren vorm te geven. En in het vormgeven aan die interacties ben ik mij er ook van bewust dat er vaak sprake is van samenwerking tussen ongelijke partijen: inwoners en overheid zijn geen gelijke partijen, en dat hoeven ze ook niet te zijn. Maar ik ben ervan overtuigd dat besluitvorming gelijkwaardiger kan zijn als we verschillende perspectieven in één schaal leggen – en op basis daarvan een afweging maken. Dit is een van de dingen die we met cocosmos doen, door middel van ontwerpend onderzoek.’

Jullie ontwerpen ook eigen gespreksinstrumenten, waarmee jullie een tussenruimte creëeren waarin betrokkenen – met verschillende perspectieven, posities en belangen – elkaar kunnen ontmoeten. Kun je een voorbeeld hiervan geven?

‘De Toren van Overmorgen is een van de instrumenten die we hebben ontwikkeld waarmee we proberen te zorgen dat aanwezigen zich bewust worden van



Toren van Overmorgen – Foto: Angeline Swinkels voor BrabantKennis

elkaars achtergronden en waarden. Dit gespreksinstrument, of spel, hebben we ontwikkeld met BrabantKennis en Fontys-lectoraat Moral Design Strategy, en is erop gericht om een waardengedreven afweging te maken in beleidskeuzes over de toekomst van Brabant.

Het speelt als het bekende spel Toren van Pisa, maar op de kringen van de toren staan verschillende waarden. Daarnaast staan de verschillende verdiepingen van de toren voor leeftijden. Hierbij hebben we gekozen de jongeren bovenaan te zetten. Zij zijn nu namelijk vaak ondervertegenwoordigd in besluitvorming en beleidsgesprekken, maar hebben – als nieuwe generatie – juist een groter belang bij de toekomst. Dus als iemand bovenaan de toren een argument in de vorm van een pion toevoegt, is de amplitude groter dan wanneer deze onderaan wordt neergezet.

Wat de toren zo doet, is jou als deelnemer uitdagen om op andere manieren naar een besluit te kijken. In eerste instantie zet je vanuit je eigen blik een pion. Maar vervolgens word je uitgedaagd om jezelf te verplaatsen in mensen die niet aanwezig zijn, en vanuit andere waarden en perspectieven te denken. Waar zet je dan de pion op de toren?'

Wat de Toren van Overmorgen mij laat zien is dat jullie inzoomen op de dialoog en het moment van interactie tussen mensen. Hoe kan het ontwerpen van dialoog en interacties volgens jou een positieve bijdrage leveren aan de transities en maatschappelijke opgaven waar we voor staan?

'Verandering ervaren we vaak als iets dat ons overkomt, maar dat hoeft niet zo te zijn. Ik ben ervan overtuigd dat als we veranderingen dichter bij mensen brengen, in het hier en nu, dat er een ruimte kan ontstaan vanwaaruit we met meer – en meer diverse – perspectieven mogelijke toekomsten vorm kunnen geven. Dat is ook wat we uitdragen met cocosmos en waar we onze naam aan ontlenen. Want als we willen dat er een inclusieve samenleving ontstaat, dan moet iedereen die toekomst mede kunnen vormgeven. Wij zetten daarom onze creatieve, ontwerpende en onderzoekende vaardigheden en methoden in om met betrokkenen die toekomstperspectieven te ontwikkelen.

Ik zie namelijk dat juist in transities het ontzettend belangrijk is dat we toekomsten vanuit een diversiteit aan perspectieven verbeelden. Transitiewetenschapper Jan Rotmans geeft ook aan dat elke grote transitie leidt tot een scheiding, waarbij de bovenste laag van de samenleving profiteert en de meest kwetsbaren achterblijven. Dat is heel moeilijk te erkennen, maar je kunt zien dat het gebeurt. Als ontwerper voel ik dat het mijn rol is om daar iets aan te doen. Juist ontwerpers kunnen zorgen dat deze kwetsbaarheid niet in systeemveranderingen wordt ingebouwd.'

Hoe zetten jullie met cocosmos ontwerpend onderzoek in om te zorgen dat betrokkenen veranderingen en transities ook echt mede vorm kunnen geven?

'Er zijn allerlei manieren om het gemeenschappelijk vormgeven aan transities mogelijk te maken. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld een burgerberaad uitschrijven en inwoners zo een bindend advies laten geven aan de gemeenteraad. Met cocomos hebben wij ook zo'n burgerberaad georganiseerd, maar dan kleinschalig. Niet voor een land of stad, maar voor een buurt: het Buurtberaad. Wat dit beraad mogelijk maakte, is dat betrokkenen samen de visie voor de transformatie van een winkelcentrum vorm konden geven – en dat ze in gesprek konden gaan over wat de transitie betekent voor het grotere verzorgingsgebied van het winkelcentrum. Dit is een voorbeeld van democratische transitie.

Een tweede voorbeeld is de mobiliteitstransitie. De stip op de horizon die in beleid is gesteld, is dat we minder vaak een eigen auto hebben – en meer gebruikmaken van deelvervoer. In het ontwerp van nieuwe buurten zie je ook dat er steeds minder parkeerplekken zijn, en juist meer ruimte ontstaat voor deelvervoer. Mensen hebben dan echter soms het gevoel dat er een top-down transitie plaatsvindt die hen wordt opgedrongen. Het is dan belangrijk om de transitie vanuit de dagelijkse werkelijkheid te benaderen.

Toen we aan dit onderwerp werkten in Buurtschap te Veld in Eindhoven, hebben we daarom veel experimenten gedaan, waarbij we vormen van gedeelde mobiliteit in de praktijk uitprobeerden. We ontdekten zo dat mensen allerlei redenen hebben om geen gebruik te willen maken van deelvervoer. Denk aan onzekerheid over kosten, hygiëne, maar ook omdat ze geen commerciële dienst willen steunen. Want is commercieel deelvervoer niet gewoon hetzelfde als huren? Wat bleek? Ze delen dan liever hun eigen voertuig onderling met elkaar. Dit geeft veel nieuwe mogelijkheden voor

'Ik vind het belangrijk om mijn drie kinderen op te laten groeien met een open blik naar andere mensen, en ze te leren om naar de ander te luisteren.'

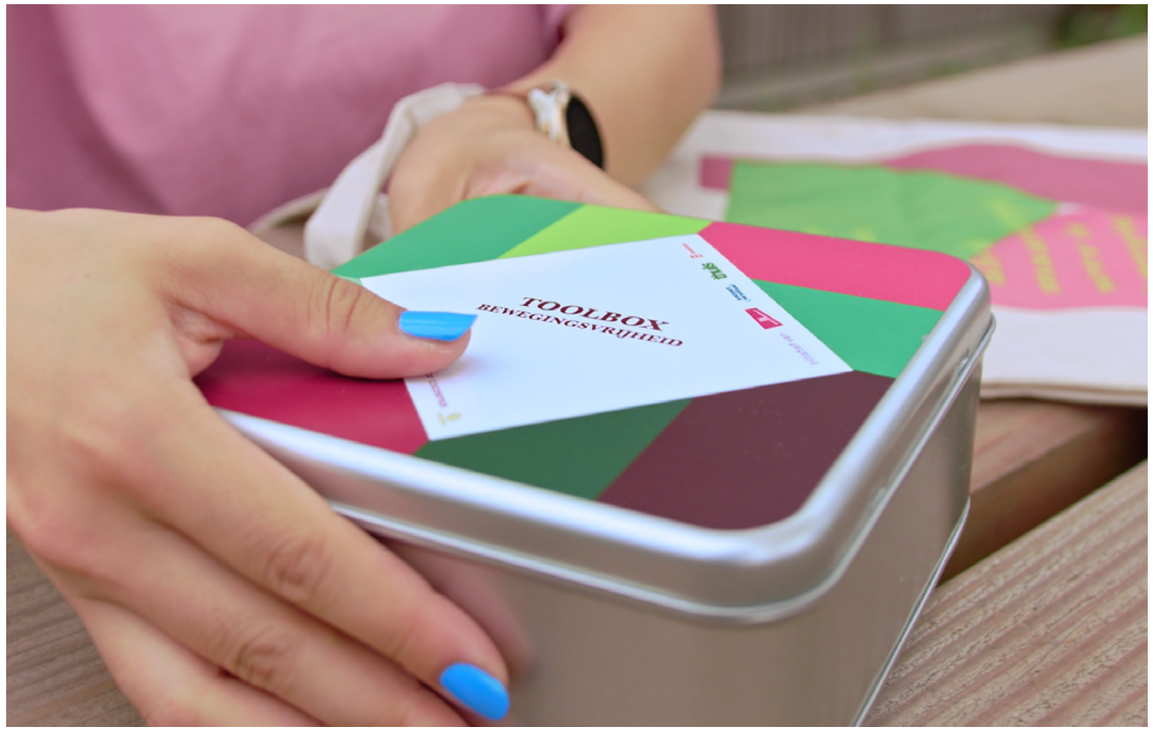
Monique Habraken, Gemeente Eindhoven

'Ik ben me bewust van mijn geprivilegieerde positie. Dat maakt het des te belangrijker dat ik om me heen kijk of ik andere mensen kan helpen met iets dat hun leven makkelijker maakt.'

Rosanne Bloemraad, cocosmos

'We willen ook de meeste kwetsbare mensen betrekken. Daarom moeten we niet vergeten om methodologieën zo aan te passen dat zij ook echt mee kunnen doen.'

Rik van Stiphout, Gemeente Eindhoven



Toolbox Bewegingsvrijheid – Foto: cocosmos

gemeenschapsvorming in buurten.

Wat je zo leert is dat iedereen verschillend is, en eigen redenen heeft om wel of niet voor deelvervoer te kiezen. De vraag is dan hoe je in een stad die steeds meer verdicht en waarin minder ruimte is om een eigen auto te parkeren, toch de bewegingsvrijheid voor iedereen waarborgt. Want daar gaat het om: bewegingsvrijheid. Een eigen auto kan die vrijheid bieden, maar het gaat er vooral om dat je jezelf vrij voelt om je te verplaatsen. Omdat dit onderwerp in veel gemeenten speelt, hebben we inzichten en handvatten uit dit ontwerpend onderzoek gebundeld in de Toolbox bewegingsvrijheid. Hier kunnen buurtverenigingen, corporaties en gemeenten zelf mee aan de slag.

Het derde voorbeeld gaat over sociale transitie. Woningcorporatie Trudo loopt er steeds vaker tegenaan dat het lastig is om huisvesting te organiseren voor bijvoorbeeld (ex-) dak- en thuislozen, statushouders en voormalig verslaafden. In de interactieve expositie Welcome in My Backyard probeerden wij daarom mensen voorbij een eerste, primaire reactie te leren kijken.

Dit deden we onder meer door de verhalen achter de vooroordelen zichtbaar te maken in een interactieve expositie op Dutch Design Week. Bezoekers werden in een donkere tunnel geconfronteerd met harde uitspraken, die mensen met een kwetsbare achtergrond dagelijks horen. Daarna kwamen ze in een lichte ruimte vol met portretten van ervaringsdeskundigen, waar ze naar hun persoonlijke verhalen konden luisteren. We daagden bezoekers zo uit om hun eigen weerstand te onderzoeken. Blijft de weerstand overeind, als je het onbekende leert kennen?’

Deze voorbeelden laten zien dat jullie werken aan uiteenlopende transities. Wat kenmerkt voor jou onderliggend jullie werkwijze in al deze transities?

‘Een kernwaarde van cocosmos is het tonen van hartelijkheid. Dit betekent onder meer dat we uitgaan van de goede intentie van mensen, zorgen dat iedereen zich welkom voelt en gehoord wordt, en dat we oprechte aandacht geven aan alle betrokkenen. Zo maken we het met ons werk mogelijk dat iedereen deel kan worden van transities en veranderingen. Op de Berlijnse Muur staat een quote die mij in dit streven inspireert: “Veel kleine mensen die op veel kleine plekken veel kleine dingen doen, kunnen het aanzien van de wereld veranderen.” Dat is ook wat ik anderen mee wil geven, want je bent niet te klein: samen kunnen we een verschil en impact maken.’

‘Ik ga achterlatertjes maken. Gehaakte klavertjes vier die je op onverwachte plekken achterlaat om mensen blij te maken.’

Elke van Cassel, Fontys Hogeschool

‘Op het station zag ik gisteren iemand vuilnis van de grond opruimen. Dat ga ik ook vaker doen: helpen om de publieke ruimte schoon te houden.’

Marlies Deforche, Twisted Studio

‘Voor meer betrokkenheid wil ik de verbinding zoeken met mensen in mijn wijk, en eenzame mensen eens uitnodigen voor een kerstdiner bij mij aan tafel.’

Chantelle de Ruijter, Guts



Welcome in my Backyard – Foto: Lonneke Buijs

‘Wat het verhaal van Philémonne voor mij duidelijk maakt, is dat innovatie niet alleen die ene nieuwe technologie is. Het kan ook zijn dat je met elkaar als gemeenschap bij elkaar komt, verantwoordelijkheid pakt, en zelf aan oplossingen gaat werken. Iedereen kan zo op een manier, door het inzetten en delen van eigen kennis en ervaring, van waarde zijn en bijdragen aan transities en maatschappelijke innovatie.’

Bart Ahsmann, CLICKNL

‘Met CLICKNL werken we vanuit de Kennis en Innovatie Agenda Maatschappelijk Verdienvermogen (KIA MV) samen met partners aan integrale innovatie: het samenbrengen van technologische en niet-technologische aspecten binnen innovaties. Net als de uitvoering van een visie, vraagt ook de toepassing van technologie dat betrokkenen samenkomen en leren hoe en waar deze van waarde kan zijn. Juist ontwerpers zijn door hun kwaliteiten, methoden en ervaring bedreven in het begeleiden van zulke cocreatieprocessen.’

Mieke Dols, CLICKNL



Design Innovation Sessions – Foto: Kas van Vliet



Andreas Krüger en Rikst Westra– Foto: Kas van Vliet

Collectieve innovatie in het hart van Berlijn

Andreas Krüger
Rikst Westra

Haus der Statistik in Berlijn laat zien dat innovatie ook mogelijk is zonder dat het kapitaalgedreven is. Andreas Krüger is betrokken bij dit initiatief en vertelt hoe vanuit een coöperatie van kunstenaars, creatieven, politici, ambtenaren en andere betrokkenen een gedeelde plek voor inclusie, cultuur en sociale innovatie is ontstaan.

Rikst Westra van Avans Hogeschool onderzocht met collega's Kaj Morel en Sebastian Olma deze werkwijze. Inzichten hieruit gebruikten zij voor ontwikkeling van een methodologie voor collectieve innovatie, om de transitie naar biobased-ontwerp en -materialen te versnellen.

Andreas: ‘Wist je dat we in 2025 de grootste appeloogst hadden in tien jaar in Duitsland? En dat dit toevallig ook precies het aantal jaar is dat het Haus der Statistik in Berlijn bestaat? Het gebouw waar nu het Haus der Statistik gehuisvest is, in het centrum van Berlijn, stond voor 2015 al jaren leeg. En daarvoor functioneerde het jarenlang als het instituut voor statistiek voor de DDR.

In 2015 waren er plannen om het gebouw te verkopen aan een groep investeerders en het vervolgens te slopen. Toen het nog leegstond besloot een groep betrokken kunstenaars, architecten, mensen uit de cultuursector en politici om het pand te kraken. Enkele uren na het kraken, tijdens Berlin Art Week, hingen ze een banier aan de gevel van het gebouw met de aankondiging dat het gebouw ontwikkeld zou worden tot een ruimte voor kunst, cultuur en sociale activiteiten.

Hun inspanningen in die paar uren hebben ervoor gezorgd dat het Haus der Statistik nu al tien jaar een plek is voor inclusie, cultuur en sociale innovatie. Een plek die niet investeerders, maar het algemeen belang dient. De banier bleek namelijk een slimme communicatiestrategie, die de aandacht trok van allerlei belanghebbenden in de stad. De burgemeester van Berlijn merkte dit ook op en dacht: “Een nieuw project? Dat is interessant!”

We organiseerden in die tijd rondetafelgesprekken rond stedelijke ontwikkeling, waar onder meer invloedrijke politici, ambtenaren, vertegenwoordigers van het district Mitte en ook investeerders aanschoven. Goed om te benadrukken is dat we geen probleem hadden met de investeerders, we wilden ze juist aan tafel hebben.

‘Inspirerend hoe te zien hoe het ophangen van een poster al kan leiden tot zoveel steun, en uiteindelijk een initiatief dat nu tien jaar bestaat. Wacht dus niet totdat iemand je vraagt om iets te doen. Ga het gewoon doen. En kijk wie er aanhaakt.’

Hannah Boeijkens, Avans Hogeschool

‘Inspirerend om te zien hoe onze gebouwde omgeving gebruikt kan worden voor communicatie, nieuwe ideeën en activisme.’

Sharvari Bondre, TU Eindhoven



Haus der Statistik – Foto: ZUsammenKUNFT Berlin

Maar het ging in de gesprekken niet alleen over het bouwen van gebouwen: we streefden naar sociale en inclusieve ontwikkeling van gebouw, buurt en stad. In 2018 leidde dit tot de oprichting van KOOP5: een coöperatie van vijf organisaties die op basis van gelijkwaardigheid de buurt ontwikkelen.’

Rikst: ‘Met mijn collega’s Kaj Morel en Sebastian Olma heb ik de collectieve innovatie die plaatsvindt in het Haus der Statistik onderzocht. Aanleiding hiervoor was dat wij zagen dat veel talentvolle ontwerpers ontzettend goed werk verrichten voor de transitie naar het gebruik van biobased-materialen. Het probleem is alleen dat de impact hiervan achterblijft, onder meer door commerciële belangen.

Het is frustrerend dat deze belangen ervoor kunnen zorgen dat een briljant idee dat de wereld kan veranderen niet wordt gerealiseerd. Onze conclusie was daarom dat we nieuwe manieren van innovatie nodig hebben om toch tot impact te komen: collectieve innovatie.

Collectieve innovatie hebben wij gedefinieerd als het introduceren van nieuwe producten, processen, organisatievormen en manieren van werken, die ontwikkeld zijn door middel van actieve betrokkenheid van zoveel mogelijk belanghebbenden uit een gemeenschap. Het doel van collectieve innovatie is zo om tot een specifieke verbetering voor een gemeenschap te komen, waarvan de baten vervolgens ook weer volledig ten goede komen aan die gemeenschap.

De methodologie die we hebben ontwikkeld op basis van ons onderzoek gaat uit van vier Participatory Impact Pathways Analysis-workshops,

waarin belanghebbenden met elkaar om de tafel gaan om een collectief innovatie-prototype te testen, ontwikkelen en aanscherpen. Vooral zijn de workshops erop gericht om een innovatieproces te faciliteren dat inclusief en op samenwerking gebaseerd is, dat de kans op succes voor biobased-interventies vergroot, en dat zorgt dat uitkomsten schaalbaar en herbruikbaar zijn in andere innovatieprocessen.

Waar de methode zo bij helpt is om het goede gesprek met elkaar te hebben. Want wat ook blijkt uit het voorbeeld van Haus der Statistik, is dat je vooral met elkaar het gesprek moet aangaan. Soms kan dat ingewikkeld zijn door allerlei praktische zaken, maar voor collectieve innovatie is het gesprek dat je met elkaar aangaat essentieel. En in dat gesprek moet je openstaan voor elkaars ervaringen, want iedereen is de expert van zijn eigen leven.'

Andreas: 'Wat ik nog toe wil voegen, is dat voor collectieve innovatie creatieven en kunstenaars onmisbaar zijn. Wanneer creatieven en kunstenaars namelijk willen dat iets gebeurt, dan wachten ze niet totdat iemand een hint geeft of hen vraagt: "Kun je dit voor me doen?" Ze komen vanuit zichzelf in actie, door te verbeelden en uit te vinden. Ze wachten niet op politici, ambtenaren, gebouweigenaren of bedrijven. Sterker nog, ze kunnen niet eens wachten als ze iets in hun hoofd hebben. Als creatieveling of kunstenaar is deze manier van denken, werken en leven – als een verantwoordelijk burger – gewoon wat je doet. Je neemt het over en komt in actie als je ziet dat iets anders moet. Je kunt niet anders.' ●

'Durf, ondanks alles wat nu gaande is en verlammend kan werken, de eerste stap te zetten. Waag de sprong en neem de stap om met anderen samen iets te gaan doen.'

Yasemin Arslan, Gemeente Eindhoven

'De houding van kunstenaars en creatieven kan ook anderen inspireren om niet te wachten op anderen. Begin en zet stappen vanuit intrinsieke motivatie.'

Minke van Tol

'Placemaking is zo belangrijk. Geef creativiteit en ontwerp ruimte. Ook al kun je het misschien niet meten: dit doet zoveel voor de mensen.'

Marijke Reuver, Ministerie van Economische Zaken & Klimaat

'Het voorbeeld van de banier laat zien dat communicatie essentieel is om mensen vanuit verschillende achtergronden aan de tafel te krijgen.'

Sanne Kistemaker, Muzus

'Onderschat nooit de kracht van participatie.'

Imane Elfilali, Ministerie van Economische Zaken & Klimaat



Allesandersplatz – Foto: ZUsammenKUNFT Berlin



Roofscape Haus der Statistik – Beeld: Teleinternetcafe and Treibhaus

‘Voor een gelijkwaardige samenleving zijn collaboratieve businessmodellen nodig. Dus, hoe kun je iets bestendigen in zo’n vorm dat niet langer één partij er met financiële winst vandoor gaat, maar dat iedereen die participeert er voor de gemeenschap en zichzelf een vorm van waarde uithaalt. Dit gaat om het afwegen en bijeen brengen van belangen, wat een kracht van de creatieve industrie is.’

Bart Ahsmann, CLICKNL

‘Vanuit de KIA MV ondersteunen we consortia met innovatieve ideeën voor de combinatie van economische en maatschappelijke uitdagingen. Het gaat daarbij vooral om missiegedreven innovatie, wat het voorbeeld van Haus der Statistik ook laat zien. Je voelt je met elkaar verantwoordelijk, en vanuit die intrinsiek gevoelde motivatie zet je samen stappen om allerlei vormen van waarde te creëren. Voor gemeenschap en maatschappij.’

Mieke Dols, CLICKNL



Design Innovation Sessions – Foto: Kas van Vliet



Wie bouwt de heetste keet? – Foto: Rosalie Apituley

Versterk je ontwerpkracht

Verdieping en voorbeelden

Op zoek naar inspiratie om jouw ontwerpkracht verder te ontwikkelen en in te zetten voor collectieve innovatie? Verdiep je in een van de volgende voorbeelden, die bezoekers van de Design Innovation Sessions tijdens Dutch Design Week deelden.



Wie bouwt de heetste keet? – Foto: Rosalie Apituley



Sistermoed – Foto: Jos Lammers

1. **Wie bouwt de heetste keet?** ↗
   Project van ontwerper Rosalie Apituley, waarin ze van met kinderen van twee basisscholen uit het dorp Bathmen speelhuisjes ging isoleren die ze eerder zelf hadden ontworpen.

2. **Sistermoed** ↗
   Vrouwen die naar Nederland zijn gekomen om een nieuw leven te beginnen, moeten zich hier ook echt thuis voelen. Bij Sistermoed is iedereen welkom, ongeacht achtergrond, geloof of nationaliteit.

3. **The Niteshop** ↗
   Plek in Rotterdam-West, opgericht door advies- en ontwerpbureau Concrete Blossom, waar gevestigde en aanstormende ontwerpers, kunstenaars, hosselaars en wetenschappers elkaar ontmoeten en samenwerken aan de stad van morgen.

4. **Economie van de Tussenruimte** ↗
   Tijdens zijn lectorale rede liet Frank Berkers aan de hand van concrete voorbeelden zien hoe collectiviteit in het bedrijfsleven een weg baant voor maatschappelijke transitie, door het gezamenlijk belang voorop te stellen.

5. **Potje IJs Breken** ↗
   Hoe zorg je dat het abstracte thema van klimaatverandering op een concrete, begrijpelijke manier geagendeerd wordt? Fontys-lectoraat Ontwerpen aan de Journalistiek ontwikkelde met het Nationaal Klimaat Platform (NKP) dit spel.

6. **Lab Toekomstige Generaties** ↗
   Dit initiatief werkt via trainingen, advies, workshops en beleidsbeïnvloeding aan systemische verandering en verankering van de belangen van toekomstige generaties.

7. **Herenboeren** ↗
   Landelijke burgerbeweging die bewijst dat de productie van ons dagelijks voedsel anders, beter en vooral duurzamer kan. Inmiddels zijn er al meer dan 9000 Herenboeren in Nederland.

8. **Open Embassy** ↗
   Dit initiatief bouwt een evidence-based systeem van integratie en inburgering. Betrokkenen zetten de geleefde ervaringen van nieuwkomers die hun leven opbouwen in Nederland om in kennis, en voeden daarmee beleid.

9. **Tiny Living Festival** ↗
   Festival in Duitsland waar meer dan 70 regionale en nationale initiatieven, universiteiten en bedrijven hun visies en producten over de thema's zelfvoorziening, duurzame bedrijfspraktijken, een minimalistische levensstijl en eenvoud presenteerden.

10. **Zoöp** ↗
    Organisatievorm voor samenwerking tussen menselijk en anders-dan-menselijk leven dat de belangen van alle zoë (Grieks voor 'leven') beschermt. Het Zoöp-model maakt de belangen van niet-menselijk leven onderdeel van de besluitvorming van een organisatie.

11. **Kilmaatcontact** ↗
    Veel mensen willen klimaatactie, maar we vinden het nog vaak lastig om te kiezen voor de meest klimaatvriendelijke optie. In België helpt KlimaatContact bezorgdheden om te zetten in daden.

Colofon

Schrijver: Twan Eikelenboom
Vormgeving: Thomas & Jurgen
Beeldredactie: Tamar Koninkx
Communicatie: Dominique Versteegen
Event- en portretfotografie: Kas van Vliet

Beeld is gebruikt met toestemming van makers en/of rechthebbenden, komt voort uit beschikbaar gesteld persmateriaal, of is beschikbaar gesteld met een CreativeCommons-, Publiek Domein- of Unsplash-licentie.

CLICKNL is niet verantwoordelijk voor content op externe websites waarnaar in deze Update wordt gelinkt.

CLICK NL